สาวไส้ความง่อยเปลี้ยระบบศึกษาไทย ใครอยู่เบื้องหลังความเหวอะหวะซ้ำซาก?

นำเสนอเมื่อ : 16 ก.พ. 2559

ข้อสอบโหด คะแนนโอเน็ตตกต่ำ เด็กบ้าระห่ำเรียนพิเศษ ผลเฉลี่ยของประเทศต่ำกว่านานาชาติ นักเรียนไทย ครูไทย และหลักสูตรการศึกษาไทยกลายเป็นจำเลยที่ถูกตบหน้าฉาดใหญ่ว่า "ตัวปัญหา" แต่ในมุมของ "ดร.โกศล เพ็ชรสุวรรณ์" คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) กลับเห็นต่าง

...นี่ไม่ใช่ความผิดของครู นักเรียน โรงเรียน
แต่เป็นบทสะท้อนหนึ่งของระบบการศึกษาไทยที่ล้มเหลวจากอดีตผู้กุมนโยบายการศึกษาทั้งหลาย

ข้อสอบระดับชาติ ปัญหาระดับชาติ

คำกล่าวที่ว่า "**ยิ่งโต ยิ่งเรียน ยิ่งไม่มั่นใจในระบบ**" ดูจะเป็นภาพที่ชัดขึ้นจนใครหลายคนต้องหันกลับมาตั้งคำถาม และทวงถามถึงการเรียนรู้ที่แท้จริงของมนุษย์มากขึ้น แม้จะมีความหวังที่ผุดพรายขึ้นจากการตื่นตัวของผู้ใหญ่หลายๆ ฝ่าย แต่ก็ยังดูคลุมเคลือ และหลงทางอยู่มาก

ประเด็นนี้ ดร.โกศล ในฐานะคณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ชี้ให้เห็นจุดอ่อนของระบบการศึกษาไทย เริ่มตั้งแต่ตัว "ข้อสอบระดับชาติ" โดยเฉพาะมาตรฐานของข้อสอบที่ไม่สอดคล้องกับการวัดมาตรฐานความรู้ของเด็ก

ดร.โกศล บอกว่า ที่ผ่านมาการออกข้อสอบจะมาจากหลักสูตรแกนกลาง แต่ปัญหาคือ หลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรที่สอนมันไม่สอดคล้องกัน

"เวลาออกข้อสอบไม่ใช่วัดว่าเด็กโง่ หรือฉลาด แต่ต้องวัดว่าครูสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ เด็กสอบได้หรือไม่ได้มันอยู่ที่ความสามารถของครูว่าสอนเด็กได้ดีมากน้อยแค่ไหน ส่วนเรื่องข้อสอบพอถูกพูดถึงมากขึ้นว่ายาก เด็กทำกันไม่ได้ ก็ออกมายอมรับ ขอโทษ ส่วนตัวมองว่า ออกมาโทษได้อย่างไร ฉะนั้นหลักการมันผิดไปหมด" ผู้ทรงคุณวุฒิท่านนี้บอกด้วยความละเหี่ยใจ ก่อนจะเสนอว่า ***"ต้องปฏิรูปวิธีการสอนด้วยโดยให้เด็กนักเรียนได้หัดคิด หัดวิเคราะห์ ครูควรจะพูด 5-10 นาที ทีเหลือ 40-50 นาทีควรให้เด็กเป็นคนคิด หรือนำเสนอ"***

ส่วนเรื่องข้อสอบ ถ้าเด็กยังเคยชินกับข้อสอบแบบปรนัยในระบบโรงเรียน แม้จะเปลี่ยนเป็นข้อสอบอัตนัยในการสอบระดับชาติมันก็ยิ่งยากเข้าไปอีก นอกจากนั้นยังกระทบไปถึงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการของ PISA (Programme for International Student Assessment) ของประเทศที่พัฒนาแล้ว (OECD) ที่ใช้ทดสอบนักเรียนอายุ 15 ปี ซึ่ง PISA

เป็นข้อสอบแบบอัตนัยก็ยังคงออกมาไม่ดี เพราะเด็กไทยไม่คุ้นเคย
ไม่แปลกที่การศึกษาไทยจะออกมาดูด้อยกว่าประเทศอื่น นี่คือสิ่งที่ต้องเฉลียวใจกันได้แล้ว

"ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการของ PISA ธนาคารโลก สถาบัน IMD มักจะเอาตัวนี้ไปอ้าง
หรือใครๆ ก็เอาตัวนี้ไปอ้าง ในที่สุดก็มาบอกว่า ประเทศไทย เด็กไทยคุณภาพด้อยกว่าประเทศอื่น
ซึ่งน่าสงสารมากที่ผู้ใหญ่เอามาพูดโดยที่ผู้ใหญ่เองเป็นผู้วางนโยบายต่างๆ ไม่เข้าใจ แต่กลับไปเอาครู
เด็กไปเป็นจำเลยของสังคม แต่ถ้าคุณบอกเขาใจ คุณต้องเข้าใจมันจริงๆ
โดยต้องเริ่มปฏิรูปวิธีการเรียนการสอนให้เด็กคุ้นเคยกับการสอบแบบอัตนัยเสียก่อน

ผมเคยไปกระทู้ถามท่านดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
แล้วท่านก็มาสั่งให้สพฐ. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) บอกว่า
ต่อไปเวลาการสอบให้เน้นข้อสอบแบบอัตนัย หลังจากนั้นก็มีข่าวออกมาว่าสพฐ.ตอบรับแล้ว ต่อไป 30
เปอร์เซ็นต์ของการสอนภาษาไทยจะเป็นแบบอัตนัย ซึ่งผมก็ตกใจ
สอบภาษาไทยมันต้องเป็นแบบอัตนัยมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว แต่ที่อยากชี้ให้เห็นก็คือ วิชาคณิตศาสตร์
ไม่ใช่ท่องจำมาแล้วขีดถูกขีดผิด เพราะวิธีขีดถูกขีดผิดมันก็เลยทำให้โรงเรียนกวดวิชายิ่งเจริญรุ่งเรือง

พอเด็กเข้าไปกวดวิชาก็จำมาให้รู้เทคนิคของการคิดขีดถูกขีดผิด ไม่ได้ใช้เหตุผล ไม่ได้ใช้การคิดวิเคราะห์
หรืออย่างคะแนนโอเน็ต ต่างประเทศเขาไม่ได้สนใจเลย มันเป็นเรื่องภายในทั้งสิ้น
มันไม่ได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างแท้จริงด้วยซ้ำ เมื่อคะแนนตกต่ำแทนที่จะเฉลียวใจได้แล้ว
ทำไมต้องไปเอาครู หรือนักเรียนมาเป็นจำเลยด้วย ทำไมไม่คิดถึงตัวข้อสอบเองละว่า ออกข้อสอบไปทำอะไร"

การศึกษาชาติล้มเหลว ผิดที่ใคร?

ดังนั้น การจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดี
และคุ้นเคยกับวิธีการประเมินแบบอัตนัยของประเทศที่พัฒนาแล้ว ต้องหันกลับมามองที่ตัวการใหญ่คือ
"**ผู้กุมนโยบายการศึกษา**" โดยมุ่งเน้นการสอบแบบอัตนัย โดยเฉพาะการสอน การสอบในรั้วมหาวิทยาลัย
ตลอดจนการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย เพราะถ้าเริ่มเปลี่ยนจากจุดนี้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
และการทดสอบระดับชาติ หรือโอเน็ตก็จะเปลี่ยนตาม

"คุณภาพการศึกษาไทยที่ว่าด้อยไม่ได้มาจากครูเป็นหนี้ เพราะท่านดาว์พงษ์
รัตนสุวรรณเคยเอาเรื่องหนี้ของครูมาให้ดู แล้วพบว่า ในครูจำนวน 4 แสนกว่าคน มีครูที่วิกฤตเรื่องหนี้อยู่ไม่ถึง
2,000 คน แต่คุณภาพการศึกษามันอยู่ที่ผู้วางนโยบาย เอาไปพูดต่อโดยไม่เข้าใจ
ดังนั้นส่วนตัวมองว่าหลักสูตรของเรามันไม่ได้ด้อยหรอก ครูผู้สอนก็ไม่ได้ด้อยกันไปหมด
นักเรียนไทยก็ไม่ด้อยไปกว่าประเทศอื่น เพียงแต่วิธีการประเมินผลของ PISA เด็กไทยเราไม่คุ้นเคยกัน
กระทรวงศึกษาก็ไม่ได้สนใจ ภาพการศึกษาไทยก็เลยออกมาเป็นแบบนี้"

ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น
นอกจากการปฏิรูปตัวชี้วัด และวิธีการเรียนการสอนโดยเน้นข้อสอบแบบอัตนัยแทนปรนัย
คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ท่านนี้เสนอว่า
ควรหันมาใช้ยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก
สร้างเครือข่ายในแต่ละเขตพื้นที่เพื่อยกค่าเฉลี่ยระดับจังหวัด

"ก่อนที่คสช.จะเข้ามา ผู้กำหนดนโยบายการศึกษาคือ นักการเมืองที่ไปบริหารกระทรวงศึกษาธิการ
พอเข้าไปก็เกงหมด ทำโน่น ทำนี่ กลายเป็นโครงการโน่น โครงการนี้ แต่ตัวเองก็อยู่ได้ไม่นาน แถมไม่มีใครสานต่อ

หรือประเมินผลกัน ส่วนตัวกล้าพูดได้เลยว่า การศึกษาที่บอกว่าตกต่ำ ไม่ได้มาจากครู นักเรียน แต่ที่ตกต่ำเพราะอดีตผู้กำหนด หรือผู้กุมนโยบายการศึกษาที่ไม่เข้าใจปัญหา และเกาไม่ถูกที่คัน

ถ้าอยากจะให้พัฒนาในทางที่ดี ส่วนตัวเสนอให้อำนาจเป็นพื้นที่ๆ หรือเป็นจังหวัดๆ ไป จากนั้นเอาทรัพยากรทางด้านครูในจังหวัดมาพิจารณารวมกันว่าครูคนนี้ต้องไปสอนโรงเรียนนั้น ครูคนนี้ต้องไปสอนโรงเรียนนี้ ผิดกับทุกวันนี้ที่ในจังหวัดมีโรงเรียนประจำจังหวัด และเด็กมักจะแห่ไปเข้าเรียนกัน ส่วนโรงเรียนในพื้นที่ชนบทแทบจะไม่ได้รับอะไรเลย เมื่อได้ครู ได้ความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว มีการจัดห้องเรียนอย่างเหมาะสม เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ คุณภาพของนักเรียนไทย ครูไทย และหลักสูตรการศึกษาของไทยจะไม่ด้อยไปกว่าประเทศอื่น"

"ผอ." กับการได้มาที่น่าห่วง

ส่วนอีกหนึ่งปัญหาที่น่าเป็นห่วงก็คือ การได้มาของผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูใหญ่ รวมไปถึงผู้ช่วยครูใหญ่ที่ต้องกลับมาทบทวน และแก้ไข

"การได้มาล้วนแล้วแต่ได้มาจากการสอบ และข้อสอบส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องของระเบียบราชการแทบทั้งนั้น ทำให้ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาที่เน้นการสั่ง การใช้อำนาจ แทนที่จะให้ความสำคัญกับงานวิชาการ นอกจากนั้นยังเข้ามาจัดการเรื่องการก่อสร้างเสียเป็นส่วนใหญ่ มีครูใหญ่น้อยคนนักที่สนใจเรื่องวิชาการ

เช่นเดียวกับตัวครูผู้สอน ไม่ใช่ให้ครอบงำโดยครูที่ผ่านกระบวนการผลิตครูเท่านั้น ส่วนตัวมองว่าเรื่องมาตรฐานวิชาชีพครู ใบประกอบวิชาชีพครูจะต้องสังคายนากันครั้งใหญ่" ก่อนจะทิ้งท้ายว่า **"เด็กไทยไม่โง่ครับ นอกจากครูไปสอนให้เด็กโง่ ส่วนระบบครู ผมมองว่าก็ยังดีอยู่นะ มีจำนวนมากเลยที่ยังดีอยู่ ที่ไม่ดีก็คือผู้กำหนดนโยบายการศึกษา และการได้มาของครูใหญ่ที่ผมมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ในตอนนี้"**

ที่มา ผู้จัดการรายวัน วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559